

Rozważania Biblijne –18 września 2022

Pierwsze czytanie – z księgi Amosa 8,4-7

Słuchajcie tego wy, którzy gnębicie ubogiego i bezrolnego pozostawiacie bez pracy, którzy mówicie: «Kiedyż minie nów księżycy, byśmy mogli sprzedawać zboże? Kiedyż szabat, byśmy mogli otworzyć spichlerz? A będziemy zmniejszać efü, powiększać sykl i wagę podstępnie fałszować. Będziemy kupować biednego za srebro, a ubogiego za parę sandałów i plewy pszeniczne będziemy sprzedawać». Przysiągł Pan na dumę Jakuba: «Nie zapomnę nigdy wszystkich ich uczynków».

« Przysiągł Pan na dumę Jakuba. Nie zapomnę nigdy wszystkich ich uczynków».

- Jedyna duma Izraela jest Bog.

- « Raz przysiągłem na moją świętość » (Ps 89,36)
- « A o cokolwiek prosić będziecie w imię moje, to uczynię, aby Ojciec był otoczony chwałą w Synu. O cokolwiek prosić mnie będziecie w imię moje, Ja to spełnię. » (J 14,13-14)

- Amos był pasterzem pochodzącym z południa kraju, z wioski Teqoa. Żył w osmym wieku pne, zatem w czasie gdy ziemia Izraela była podzielona na dwa królestwa. Bog posłał go z misją do Królestwa Północnego, nazywanym także Samaria.

« Będziemy kupować biednego za srebro, a ubogiego za parę sandałów »

- Jesteśmy około roku 750 pne. Na tronie zasiada Jeroboam II, a jego królestwo przeżywa czas dobrego rozwoju ekonomicznego. Jednak wzbogacanie się pewnej grupy ludzi dokonuje się kosztem innych, doświadczających przez to większego ubóstwa...

Dochodzi do tego, że najbiedniejsi, aby przetrwać, zmuszeni są do sprzedawania się jako niewolnicy. Teoretycznie, każdy poszkodowany może złożyć skargę w sądzie, ale w praktyce, sędziowie stają po stronie bogatych, ponieważ to oni opłacają posady sędziowskie.

- *« Prawość obracacie w piołun, a sprawiedliwość deptacie po ziemi. » (Amos 5,7)*

W czytany dziś fragmencie, Amos mówi o sądzie Bozym. Najpierw opisuje aktualną sytuację, a na koniec podaje wyrok.

« Słuchajcie tego wy, którzy gnębicie ubogiego i bezrolnego pozostawiacie bez pracy, którzy mówicie: (...) » Kiedyż minie nów księżycy, byśmy mogli sprzedawać zboże?... kiedy będziemy zmniejszać efę, powiększać sykl i wagę podstępnie fałszować. Będziemy kupować biednego za srebro... »

« nów księżycy »

- Chodzi tu o pierwszy dzień miesiąca, który był dniem wolnym od pracy, podlegającym podobnym prawom, co dzień szabatu : nie wolno było wykonywać żadnych prac, podróżować itd... Celem tych wszystkich praw było ukierunkowanie człowieka ku Bogu.

- W Izraelu obowiązuje kalendarz księżycowy, w którym każdy miesiąc ma 28 dni. Pełnia księżycy przypada na środek miesiąca.

- Tym, dla których bożkiem stał się pieniądz, coraz trudniej jest akceptować wolne dni od pracy i wszelkie prawa zabraniające możliwości większego zarabiania...

« będziemy zmniejszać efę, powiększać sykl i wagę podstępnie fałszować »

- Amos zwraca się tu do nieuczciwych handlarzy.
- Obraz fałszowania wagi ma tu podwójne znaczenie : prorok Amos krytykuje lud Samarii za to, że wypełniają przykazania niechętnie, jakby z musu.

Czytany dziś fragment konczy sie slowami wyroku:

« Przysiągł Pan na dumę Jakuba. Nie zapomnę nigdy wszystkich ich uczynków».

- Inaczej tłumaczac : « *Wy, którzy wzbogaciecie sie nieuczciwie, latwo zapominacie o przykazaniach, nie powinniscie przyzwyczajac sie do nieuczciwosci... »*
- Amos przypomina tu, ze Bog prosi narod wybrany, by byl sprawedliwie. Mieszkancy Samarii od blisko stu lat chelpili sie, ze udalo sie im zwalczyc wszelkie formy idolatrii...tymczasem nie zauwazyli, ze pieniadz stal sie ich nowym bozkiem...

Psalm 113, 1-2, 5-6, 7-8

*Chwalcie, sludzy Pańscy,
chwalcie imię Pana:
Niech imię Pańskie będzie błogostawione
odtąd i aż na wieki!*

*Któż jak nasz Pan Bóg,
co siedzibę ma w górze,
co w dół spogląda
na niebo i na ziemię?*

*Podnosi nędzarza z prochu,
a dźwiga z gnoju ubogiego,
by go posadzić wśród książąt,
wśród książąt swojego ludu.*

- *“Po odśpiewaniu hymnu wyszli ku Górze Oliwnej.” (Mt 26,30)*
- Chodzi tu własnie o psalm 113, nalezacy do grupy « Hallel » czyli psalmow spiewanych w czasie Paschy. Jezus spiewal go w czasie Ostatniej Wieczerzy.
- W tescie hebrajskim, jak i w tłumaczeniu polskim, psalm ten zaczyna sie i konczy slowem « *Alleluja* », co doslownie znaczy : « *uwielbiajcie Boga* ».
- Struktura spiewanego dzis psalmu jest ciekawa : sklada sie z dwoch czesci czterech wersow, posrodku ktorych jest centralne zdanie : **«*Któż jak nasz Pan Bóg, co siedzibę ma w górze, co w dół spogląda na niebo i na ziemię?*»**

- Pierwsza część psalmu jest kontemplacją światłości Boga.
- *“Niech **Imię Pańskie** będzie błogosławione »*
- Narod wybrany przez szacunek, nie wymawiał nigdy w całości Imienia Boga ponieważ dla nich wymienienie czyjegós imienia było równoznaczne z przyznaniem, że bardzo dobrze zna się te osobę. A przecież nikt nie może powiedzieć, że bardzo dobrze zna Boga... Tylko Bog może mówić o Sobie samym. Nikt z narodu wybranego nigdy nie osmiela się wypowiedzieć Jego Imienia, które objawił Abrahamowi :
- *« Odpowiedział Bóg Mojżeszowi: **JESTEM, KTÓRY JESTEM**». I dodał: «Tak powiesz synom Izraela: **JESTEM** posłał mnie do was». (Wyj 3,14)*

W języku hebrajskim cztery litery tetragramu są zastąpione słowem ‘Imię’ albo jeszcze częściej słowem “Adonaj”, które znaczy “Moj Pan”.

- **Tetragram** – cztery hebrajskie litery będące zapisem imienia własnego Boga w Biblii: jod, he, waw, he (hebr. יהוה). Termin „tetragram” pochodzi z języka greckiego i składa się z członów *tetra*, „cztero-” lub „cztery”, i *grámma*, „litera”; dosłownie znaczy więc „czteroliterowy”. W Biblii hebrajskiej tetragram pojawia się ponad 6800 razy. Różne formy jego zapisu można spotkać w źródłach pozabiblijnych, niektórych rękopisach Septuaginty oraz rękopisach qumrańskich. Choć czterokrotnie pojawia się w zwrocie „Hallelujah” nie występuje w podstawowej formie w Nowym Testamencie, wspominają jednak o nim ojcowie Kościoła. W literaturze naukowej można spotkać liczne próby ustalenia prawidłowej wymowy tetragramu; obecnie większość uczonych opowiada się za formą **Jahwe**.

“Od wschodu słońca aż po zachód jego niech imię Pańskie będzie pochwalone.”
(Ps 113, 3)

- Wielkość Boga promieniuje w czasie i w przestrzeni.

« Pan jest wywyższony ponad wszystkie ludy, Jego chwała sięga ponad niebios » (w.4)

- Jest to rodzaj wyznania wiary i decyzji o definitywnym zaprzestaniu idolatrii.
- Narod wybrany nie zapomina o innych ludach.

“Któż jak nasz Pan Bóg”

- Bog pełen chwały jest też pełen Miłosierdzia : *« nasz Pan Bóg (...) w dół spogląda na niebo i na ziemię (...) Podnosi nędzarza z prochu, a dźwiga z gnoju ubogiego... »*

**Ten, co nieplodnej każe mieszkać w domu jako pełnej radości matce synów.”
(w.9)**

- W języku hebrajskim występuje tu gra słów: słowo “dom” ma dwa znaczenia – “domu” i “potomstwa”.
  - Dla Boga nie ma nic niemożliwego - bezplodne Sara i Rachela, doświadczyły odwrócenia sytuacji: urodziły dzieci.
- *«Wielbi dusza moja Pana, i raduje się duch mój w Bogu, moim Zbawcy. Bo wejrzał na uniżenie Służebnicy swojej. Oto bowiem błogosławić mnie będą odtąd wszystkie pokolenia, gdyż wielkie rzeczy uczynił mi Wszechmocny. Święte jest Jego imię... » (Lk 1,46-49)*

A propos odwrócenia sytuacji, w języku hebrajskim, w śpiewanym dziś psalmie, te same dwa słowa występują raz w odniesieniu do Boga i drugi raz w odniesieniu do człowieka. Na przykład wersety 5b i 8a :

- *« nasz Pan Bóg, co **siedzibę** ma w górze”*
- *“by go **posadzić (wprowadzić do siedziby książąt) wśród książąt”***

Podobnie wersety 4a i 7b:

- *“Pan jest **wywyższony** ponad wszystkie ludy” (...)*
- *“a z gnoju **wywyższa** ubogiego”*

STRASBOURG

- Polska Misja Katolicka w Strasburgu,
  - ks. Ryszard Górski
- Parafia Notre Dame de Lourdes
- 9, rue du Hohwald 67000 Strasbourg
- tel: 03.88.32.31.60